

“Enzelna” tabiriyle Risale-i Nur’a işaret

Kur’ân-ı Hakîm’in bir harfi için bir sahife yazılsa, uzun olmuş denilmemeli. Çünkü kelâmullahtır. Onun için “enzelna” tabiri için iki üç sahife yazılmakla israf edilmiş olmaz. Bazen Kur’ân’ın bir harfi, bir hazine-i maneviyenin anahtarı olur. (28. Lem’a 26. Nükte s. 457) hakikatinden kuvvet alarak yazının uzunluğu ile beraber okuyucularımızdan sabırla okumalarını rica ediyorum.

Kur’ân’da hiçbir kelime bulunmuyor ki mevkiyle münasebettar olmasın. Veyahut mevkiinin başka bir kelimeye münasebeti daha çok olsun. Evet, Kur’ân’ın herhangi bir yerinde bulunan bir kelime, o mevkiin başında bir tac-ı zerrîn gibi görünür. Ve aralarındaki münasebetlerden dolayı, aralarında geçimsizlik yeri yoktur. (İşaratü’l İ’caz, 53)

Risale-i Nur’da enzelna/enzele bahsi 28. Lem’anın 4. ve 26. Nüktelerinde geçer. İkisi arasında sırlı bir münasebet-i maneviye bulunur. Enzelna ve enzele tabirleri “demir ve sekiz nevi hayvan” için kullanılmıştır. Peki neden bu kelimeler irade olunmuştur?

Enzelna tabiriyle: Demirdeki azim ve çok ehemmiyetli nimet ciheti, nev-i beşerin demire ne derece muhtaç olduğunu ihtar ve hazine-i rahmetten beşerin ihtiyacına imdat olarak indirildiği ihtar edilir.

Demirin o kadar çok fevaidi vardır ki insanın hanesi olan küre-i arzın mahzeninden çıkarılacak adı bir madde değildir. Belki Hâlık-ı Kâinat tarafından rahmet hazinesinde ve kâinatın büyük tezgâhından ihzar edilmiş bir nimet olarak Rabbü’s Semavati ve’l Arz tarafından gönderilmiştir.

“Sizin için erkekli dişili sekiz çift ehli hayvanı indirdi” mealinde “enzele” tabirini izah ederken Üstad Hazretleri 4. Nükteye atıf yaparak “bu âyet önceki âyette beyan ettiğimiz nüktenin aynını tazammun edip, hem onu teyid ediyor, hem de onunla teyyüd ediyor” demiştir.

Enzele tabiri ile doğrudan doğruya insanlara menfaati dokunan bu mübarek hayvanları hazine-i rahmetin birer hediyesi olarak Hâlık-ı Rahim yüksek mertebe-i rahmetinden ve manevî, âli Cennetinden yeryüzüne indirmiştir.

Evet, “Ve enzelnâ”, “Ve enzelnâ” [“İndirdik”] hakikat itibarıyla sâbık nükteyi ifade ettikleri gibi, belâgat noktasında da ehemmiyetli bir mânâyı mü’cizâne ifade ediyorlar.

Şöyle ki: Demir gayet sert fitratıyla ve gizliliği ve derinliğiyle beraber, her yerde hazır bulunmak ve hamur gibi yumuşatmak hâsietini ihsân ettiğinden, herkes, her yerde, her işte kolayca elde etmesini ifade etmek için, “Ve enzelne’l-hadîd” (Demiri indirdik. [Zümer Sûresi, 39:6.] tâbiriyle, güya fitrî ve semâvî nimetler gibi, demir âletlerini yukarı bir tezgâhtan indirip beşerin ellerine verilmiş gibi kolaylıkla elde ediliyor.

Hem hayvânât cinsinden, sivrisinekten tut, tâ yılan, akrep, kurt, arslana kadar insanlara zararlı vaziyetleriyle beraber, hayvânâtın mühimlerinden olan koca manda ve öküz ve deve gibi büyük mahlûkat gayet derece musahhar, mutî; hattâ zayıf bir çocuğa da yularını verip itaat etmek mânâsını ifade için, “Ve enzele leküm mine’l-en’âmi semâniyete” [Sizin için sekiz hayvan indirdi. (Zümer Sûresi, 39:6.)] tâbiriyle, güya bu mübârek hayvanlar dünya hayvanları değil ki, içinde tevahhuş ve zarar bulunsun. Belki mânevî bir Cennetin hayvanları gibi menfaattar, zararsızdırlar. Yukarıdan, yani, rahmet hazinesinden indirilmiştir, diye ifade ediyor.

Bu iki nükteden anladığımız bir mana da şu ki Kur’ân-ı Kerîm’e enzelna, enzele, gibi kelimelerin kullanıldığı yerlerde “gönderilen nimetin doğrudan doğruya rahmet hazinesinden ihsan olunup gönderildiği murad edilmiştir” diye düşünebiliriz.

Gelelim bu kelimelerin Risale-i Nurla olan münasebet-i maneviyesine: Enzelna kelimesinin “Risale-i Nur’a işaret eden mühim bir nüktesi vardır”. Risale-i Nur’a işaret eden âyetlerin telif edildiği 1. Şuâ’nın 15. Âyetinde “Enzelnâ ileyküm nûran mübîn” (size apaçık bir nur indirdik) adedi, iki tenvin vakıfta iki elif () sayılmak cihetiyle beş yüz doksan sekiz (598) ederek aynen tam tamına Resâili’n-Nur’a ve Risaletü’n Nur adedine tevafukla “o semâvî burhan-ı kudsinin yerde bir burhanı, Resâili’n-Nur” olduğunu remzen haber veriyor.

Ezcümle Kur’ân-ı azimüşşanın belâgatı noktasında demir ve sekiz nevi hayvan nasıl ki bir rahmet tarafından indirilip gönderilmiş nimetler oluyor, aynen öyle de semavî bürhan-ı kudsinin yerde bir bürhanı Resâili’n-Nur olduğunu remzen haber vermesi de belâgatlı bir nimet oluyor. Buradaki enzelna’nın enzele ile alâkası iseri ise Risale-i Nur’da İsm-i Rahimin ve herkese rahmet cihetini belâgat noktasında remzen işaret ediyor denilebilir.

Demir nasıl ki gayet sert fitratıyla ve gizliliği ve derinliği ile beraber, “enzelna” sırrı ile her yerde hazır bulunur ve hamur gibi yumuşatılmak hasiyetine sahiptir, aynen öyle de Risale-i Nur’da da en gizli ve zor hakikatler, mertebeye avam sayılanların dimağına dahi kolaylıkla ulaşır. Risale-i Nur nereye dokunsa bir ab-ı hayat çıkartır. “Hem nasıl ki hayvanatın mühimlerinden olan koca manda ve öküz ve deve büyük mahlûkat olmasına rağmen insanlara “enzele” sırrıyla “musahhardırlar hatta zayıf bir çocuğa yularını verip itaat ettirip beşere nimet olmuşlardır. (28. Lem’a 457) öyle de “Resâili’n-Nur dahi gayet yüksek ve derin bir ilim olduğu halde, külfet-i tahsile ve derse çalışmaya ve başka üstadlardan taallüm edilmeye ve müderris’inin ağzından iktibas olmaya muhtaç olmadan, herkes derecesine göre o ulûm-u âliyeyi, meşakkat ateşine lüzum kalmadan anlayabilir, kendi kendine istifade eder, muhakkik bir âlim olabilir. Hem nasıl ki demir; insanın hanesi olan küre-i arzın mahzeninden çıkarılacak adi bir madde değildir, Rabbü’s Semavati ve’l-arz unvan-ı haşmetiyle küre-i arz sekresinin hacatına medar olmak için demiri inzal etmiş, indirmiştir. (28. Lem’a 425)

Selâm ve duâ ile.

Halil KARTAL